

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE

k vyhlášce o podrobnostech nakládání s odpady

Ministerstvo životního prostředí

2020

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE

SHRNUTÍ ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY RIA

1. Základní identifikační údaje	
Název návrhu: Vyhláška o podrobnostech nakládání s odpady	
Zpracovatel / zástupce předkladatele: Ministerstvo životního prostředí	Předpokládaný termín nabytí účinnosti: 01.2021
Implementace práva EU: <i>Ano</i>	
<p>Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic ve znění nařízení Komise 1357/2014/EU, směrnice Komise 2015/1127/EU, nařízení Rady (EU) 2017/997 a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/851</p> <p>Směrnice Rady 1999/31/ES ze dne 26. dubna 1999 o skládkách odpadů ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady 1882/2003/ES, nařízení Evropského parlamentu a Rady 1137/2008/ES, směrnice Rady 2011/97/EU a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/850</p> <p>Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006 o přepravě odpadů, v platném znění</p>	
2. Cíl návrhu vyhlášky/nařízení vlády	
Cílem vyhlášky je:	
<ul style="list-style-type: none">• vyloučit při ekotoxikologickém testování při stanovování nebezpečné vlastnosti HP 14 Ekotoxický u odpadů zkoušení na obratlovcích• umožnit využívat na povrchu terénu také odpady, jejichž výluh nezpůsobí ohrožení životního prostředí• umožní při výstavbě využívání škváru ze spalování ostatních odpadů bez rizika ohrožení lidského zdraví nebo životního prostředí	
3. Agregované dopady návrhu vyhlášky/nařízení vlády	
3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: Ne	
3.2 Dopady na mezinárodní konkurenceschopnost ČR: Ne	
3.3 Dopady na podnikatelské prostředí: Ano	
Navýšení nákladů u zasypávání (využívání odpadů na povrchu terénu skládky) kvůli	

<p>změně testování sušiny.</p> <p>Navýšení nákladů na stanovení škodlivin v sušině odpadů.</p> <p>Snížení nákladů na skládkách a ve stavebnictví využitím škváry ze spalování odpadů.</p>
<p>3.4 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje): Ano</p>
<p>Snížení nákladů na ukládání odpadu na skládky a nákup primárních surovin využitím škváry ze spalování.</p>
<p>3.5 Sociální dopady: Ne</p>
<p>3.6 Dopady na spotřebitele: Ne</p>
<p>3.7 Dopady na životní prostředí: Ano</p>
<p>Zamezení provádění některých testů na rybách a nahrazení primárních surovin využitím škváry ze spalování.</p>
<p>3.8 Dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů: Ne</p>
<p>3.9 Dopady na výkon státní statistické služby: Ne</p>
<p>3.10 Korupční rizika: Ne</p>
<p>3.11 Dopady na bezpečnost nebo obranu státu: Ne</p>

Důvod předložení a cíle

Název

Návrh vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady č. 383/2001 Sb.

Úvod a popis existujícího právního stavu v dané oblasti

V současnosti problematiku nakládání s odpady upravuje vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, jež byla vydána na základě zmocnění zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech. Nyní je v poslanecké sněmovně projednáván nový zákon o odpadech nahrazující původní zákon, který se rozdělil na 2 samostatné zákony podle oblastí, které řeší. Odpadovou část bude i nadále řešit zákon o odpadech, zatímco zpětný odběr výrobků bude řešit zákon o výrobcích s ukončenou životností.

V návaznosti na přijetí nového zákona o odpadech, je nezbytné připravit rovněž nové prováděcí právní předpisy. Ke stávajícímu zákonu o odpadech existuje velké množství prováděcích právních předpisů, které v řadě případů nejsou správně provázány a jsou nepřehledné.

Prováděcí právní předpisy stávajícího zákona o odpadech:

Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady.

Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s polychlorovanými bifenyly, polychlorovanými terfenyly, monometyltetrachlordifenylmetanem, monometyldichlordifenylmetanem, monometyldibromdifenylmetanem a veškerými směsmi obsahujícími kteroukoliv z těchto látek v koncentraci větší než 50 mg/kg (o nakládání s PCB).

Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků.

Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady.

Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady a o bližších podmínkách financování nakládání s nimi (vyhláška o nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady).

Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady a o změně vyhlášky č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (vyhláška o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady).

Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady z autovraků, vybraných autovraků, o způsobu vedení jejich evidence a evidence odpadů vznikajících v zařízeních ke sběru a zpracování autovraků a o informačním systému sledování toků vybraných autovraků (o podrobnostech nakládání s autovraky).

Vyhláška č. 374/2008 Sb., o přepravě odpadů a o změně vyhlášky č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, Seznam nebezpečných odpadů a seznamy odpadů a států pro účely vývozu, dovozu a tranzitu odpadů a postup při udělování souhlasu k vývozu, dovozu a tranzitu odpadů (Katalog odpadů), ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 170/2010 Sb., o bateriích a akumulátorech a o změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 321/2014 Sb., o rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů.

Nařízení vlády č. 352/2014 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015-2024.

Vyhláška č. 248/2015 Sb., o podrobnostech provádění zpětného odběru pneumatik.

Vyhláška č. 93/2016 Sb., o Katalogu odpadů.

Vyhláška č. 94/2016 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů.

Vyhláška č. 437/2016 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady a změně vyhlášky č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady a o změně vyhlášky č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (vyhláška o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady).

Vyhláška č. 130/2019 Sb., o kritériích, při jejichž splnění je asfaltová směs vedlejším produktem nebo přestává být odpadem.

Návrh vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady doznává oproti stávající vyhlášce č. 383/2001 Sb. několik změn při využívání odpadů na povrchu terénu, a to zejména:

- změnu podmínek a stanovování ekotoxicity pro účely zasypávání (využívání odpadů na povrchu terénu)
- změnu požadavků na limity obsahu škodlivin v odpadech využívaných k zasypávání
- změnu podmínek využití strusky ze spalování ostatních odpadů k zasypávání

Tyto změny jsou dále rozebrány v samostatných kapitolách analýzy RIA.

1 Stanovování ekotoxicity pro účely zasypávání

1.1 Definice problému

Změnou, která bude provedena výhradně na úrovni vyhlášky je částečná proměna podmínek pro využívání odpadů na povrchu terénu, které se v terminologii nového zákona vycházející z definic v rámcové směrnici o odpadech nazývá jako „zasypávání“ (v rámci této analýzy budou pojmy využívání odpadů na povrchu terénu a zasypávání používány zaměnitelně).

Ekotoxicita je nepříznivý účinek, vyvolaný toxickou látkou nebo jejich směsí na organismy, který je výsledkem působení koncentrace látek a času. Dále je modifikován proměnnými veličinami jako teplotou, chemickým složením atd. Je nutné vzít v úvahu, že citlivost organismů na toxické vlastnosti látek se mění jak mezi jedinci v rámci jednoho použitého testovacího organismu, tak zejména v závislosti na druhu testovacího organismu, která je způsobena rozdíly v jejich metabolismu.

Stávající nastavení podmínek umožňuje provádět zkoušení ekotoxicity pro účely využívání odpadů na povrchu terénu zkouškou, která zahrnuje testování odpadu na rybách *Poecilia reticulata*, nebo *Brachydanio rerio*. S ohledem na skutečnost, že samotná vyhláška č. 294/2005 Sb. umožňuje použití alternativní metody nevyužívající obratlovce, je umožněn způsobu zkoušení zahrnujícího ryby *Poecilia reticulata*, nebo *Brachydanio rerio* v rozporu s čl. 4 odst. 1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/63/EU ze dne 22. září 2010 o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely a čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy na ochranu obratlovců používaných pro pokusné a jiné vědecké účely.

1.2 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Podmínky využívání odpadů jsou v současné době upraveny v § 12 až 14 a přílohách č. 10 a 11 vyhlášky č. 294/2005 Sb. Požadavky na posouzení ekotoxicity jsou stanoveny v § 12 odst. a příloze č. 10 vyhlášky č. 294/2005 Sb. Vyhláška umožňuje zvolit mezi dvěma způsoby stanovení prvním je stanovení podle tabulky 10.2 přílohy č. 10 vyhlášky č. 294/2005 Sb.

Pro ekotoxikologické testování a hodnocení vodných výluhů jsou stanoveny čtyři druhy zkušebních organismů. Jsou to zástupci obratlovců – ryby, zástupci zooplanktonu - perloočky, zástupci fytoplanktonu – řasy a zástupci vyšších rostlin – semena kulturní rostliny. Všechny čtyři testy jsou prováděny z důvodů odlišné citlivosti jednotlivých zástupců k různým látkám obsaženým ve vodných výluzích a také z důvodů sledování dopadů toxicity výluhu z odpadu na část potravinového řetězce. Postihují jak sumu všech možných škodlivých účinků látek obsažených ve vodných výluzích, tak i možné násobné spolupůsobení různých látek (tzv. synergismus), i takových, které nebyly prokázány chemickými analýzami.

Tabulka 1: Požadavky na výsledky zkoušek ekotoxicity (tabulka 10.2 přílohy 10 vyhlášky č. 294/2005 Sb.)

Testovaný organismus	Doba působení [hodina]	I.	II.
Ryba <i>Poecilia reticulata</i> , nebo <i>Brachydanio rerio</i>	96	ryby nesmí vykazovat v ověřovacím testu výrazné změny chování ve srovnání s kontrolními vzorky a nesmí uhynout ani jedna ryba	ryby nesmí vykazovat v ověřovacím testu výrazné změny chování ve srovnání s kontrolními vzorky a nesmí uhynout ani jedna ryba
Perloočka <i>Daphnia magna Straus</i>	48	procento imobilizace perlooček nesmí v ověřovacím testu přesáhnout 30 % ve srovnání s kontrolními vzorky	procento imobilizace perlooček nesmí v ověřovacím testu přesáhnout 30 % ve srovnání s kontrolními vzorky
Řasa <i>Desmodesmus subspicatus</i> nebo <i>Pseudokirchneriella</i>	72	neprokáže se v ověřovacím testu inhibice růstu řasy větší než 30 % ve srovnání s kontrolními vzorky	neprokáže se v ověřovacím testu inhibice nebo stimulační růstu řasy větší než 30 % ve srovnání

<i>subcapitata</i>			s kontrolními vzorky
Semeno <i>Sinapis alba</i>	72	neprokáže se v ověřovacím testu inhibice růstu kořene semene větší než 30 % ve srovnání s kontrolními vzorky	neprokáže se v ověřovacím testu inhibice nebo stimulace růstu kořene semene větší než 30 % ve srovnání s kontrolními vzorky

Vysvětlivky k tabulce 1:

1. Zkoušky akutní toxicity se provádějí s neředěným vodným výluhem odpadu.
2. Příprava výluhu: ČSN EN 12457-4: Charakterizace odpadů - Vyluhování - Ověřovací zkouška vyluhovatelnosti zrnitých odpadů a kalů - Část 4: Jednostupňová vsádková zkouška při poměru kapalné a pevné fáze 10 l/kg pro materiály se zrnitostí menší než 10 mm (bez zmenšení velikosti částic, nebo s ním)
Pro filtraci se použije papírový filtr se středním až rychlým průtokem.
3. V případě odpadů obsahujících anorganická pojiva (vápno, hydraulické vápno, cement apod.) může být pH výluhu upraveno na hodnotu ležící v intervalu $7,8 \pm 0,2$.

Zkušební metody pro ekotoxikologické testy jsou uvedeny v těchto technických předpisech:

Ryba *Poecilia reticulata*, nebo *Brachydanio rerio* - ČSN EN ISO 7346-2 Jakost vod – Stanovení akutní letální toxicity pro sladkovodní ryby [*Brachydanio rerio* Hamilton-Buchanan (Teleostei, Cyprinidae)] – část 2: Obnovovací metoda.

Perloočka *Daphnia magna* Straus – ČSN EN ISO 6341 Kvalita vod - Zkouška inhibice pohyblivosti *Daphnia magna* Straus (Cladocera, Crustacea) - Zkouška akutní toxicity.

Řasa *Desmodesmus subspicatus* nebo *Pseudokirchneriella subcapitata* – ČSN EN ISO 8692 Kvalita vod - Zkouška inhibice růstu sladkovodních zelených řas.

Semeno *Sinapis alba* - Test inhibice růstu kořene hořčice bílé (*Sinapis alba*). Metodický pokyn Ministerstva životního prostředí ke stanovení ekotoxicity odpadů, zveřejněný ve Věstníku Ministerstva životního prostředí, ročník XVII, částka 4, duben 2007.

Druhou možností je stanovení ekotoxicity podle tabulky 10.4 přílohy č. 10 vyhlášky č. 294/2005 Sb.

Tabulka 2: Požadavky na výsledky zkoušek ekotoxicity (tabulka 10. 4. přílohy 10 vyhlášky č. 294/2005 Sb.)

Zkušební organismus	Doba působení	I.	II.
Bakterie <i>Vibrio fischeri</i>	15 minut a 30 minut	neprokáže se ve zkoušce inhibice světelné emise bakterií větší než 20 % při expozici 15 minut a ani při expozici 30 minut	neprokáže se ve zkoušce inhibice nebo stimulace světelné emise bakterií větší než 20 % při expozici 15 minut a ani při expozici 30 minut

Perloočka <i>Daphnia magna</i> Straus	48 hodin	procento imobilizace perlooček nesmí ve zkoušce přesáhnout 20 %	procento imobilizace perlooček nesmí ve zkoušce přesáhnout 20 %
Řasa <i>Desmodesmus subspicatus</i>	72 hodin	neprokáže se ve zkoušce inhibice růstu řas větší než 20 % ve srovnání s kontrolou	neprokáže se ve zkoušce inhibice nebo stimulace růstu řas větší než 20 % ve srovnání s kontrolou
Salát <i>Lactuca sativa</i>	120 hodin	neprokáže se ve zkoušce inhibice růstu kořene salátu větší než 30 % ve srovnání s kontrolou	neprokáže se ve zkoušce inhibice nebo stimulace růstu kořene salátu větší než 30 % ve srovnání s kontrolou

Vysvětlivky k tabulce 2:

- Zkoušky s bakteriemi, perloočkou a řasami se provádějí s vodným výluhem pevného odpadu, zkouška se salátem se provádí s pevným odpadem.
- Koncentrace zkoušeného vzorku pevného odpadu činí 50 % hm. vzorku, tj. 500 g sušiny odpadu + 500 g sušiny umělé půdy. Umělá půda slouží zároveň jako kontrola.
- Vodný výluh se používá neředěný s přidáním stejných živin a ve stejné koncentraci jako v kontrole, podle odpovídající technické normy. V případě zkoušky s luminiscenčními bakteriemi *Vibrio fischeri* to znamená, že se k 0,5 ml vzorku s upravenou salinitou podle pokynů uvedených v technické normě ČSN EN ISO 11348 -1,2 Jakost vod – Stanovení inhibičního účinku vzorků vod na světelnou emisi *Vibrio fischeri* (Zkouška na luminiscenčních bakteriích) – část 1: Metoda s čerstvě připravenými bakteriemi, část 2: Metoda se sušenými bakteriemi přidá 0,5 ml suspenze bakterií (zkoušená koncentrace je 50 % obj.). V případě zkoušky s řasami *Desmodesmus subspicatus* se jedná o neředěný vodný výluh s přídavkem živin, přídavek řasové suspenze nesmí být větší než 1 % obj. zkoušeného vzorku.
- Příprava výluhu:
ČSN EN 12457-4: Charakterizace odpadů - Vyluhování - Ověřovací zkouška vyluhovatelnosti zrnitých odpadů a kalů - Část 4: Jednostupňová vsádková zkouška při poměru kapalné a pevné fáze 10 l/kg pro materiály se zrnitostí menší než 10 mm (bez zmenšení velikosti částic, nebo s ním)
Při přípravě výluhu se postupuje podle uvedené normy, pro filtraci se použije papírový filtr se středním až rychlým průtokem.
- V případě odpadů obsahujících anorganická pojiva (vápno, hydraulické vápno, cement apod.) může být pH výluhu upraveno na hodnotu ležící v intervalu $7,8 \pm 0,3$ a pH pevného vzorku pro zkoušku se salátem může být upraveno roztokem kyseliny sírové na hodnotu $6,0 \pm 0,5$.
- Doplňující podmínky pro provedení zkoušky se zkušebním organismem Salát *Lactuca sativa* podle ČSN EN ISO 11269-1:
Zkouška se provede se semeny salátu hlávkového k rychlení *Lactuca sativa* var. capitata, *Safir*.
Pro zkoušku se vybírají nepoškozená semena stejné velikosti, chemicky neošetřená. Semena salátu se nechají předklíčit ve zkušební nádobě na vrstvě filtračního papíru zvlhčeného vodou po dobu 24 h až 48 h, při laboratorní teplotě, bez regulace osvětlení. Pro zkoušku se vybírají naklíčená semena, popř. s kořínkem, který je kratší než 2 mm.
Do zkušební nádoby se naváže 200 g až 300 g zvlhčeného zkoušeného vzorku (ředěného v hmotnostním poměru 1:1 umělou půdou) nebo kontroly (umělá půda). Výška vrstvy vzorku v nádobě musí být minimálně 3 cm. Rozvrhne se pravouhlá síť, např. 5 x 3 body. Do vytvořených jamek asi 0,5 cm až 1 cm hlubokých se pinzetou rovnoměrně rozmístí po 15 naklíčených semenech salátu, kořínkem směrem dolů. Semena se ke vzorku přitlačí, vzorkem se nezakrývají a takto připravené nádoby uzavřené víkem se umístí do termostatu s teplotou $24 \text{ °C} \pm 2 \text{ °C}$ bez přístupu světla.

Zkouška se provádí ve třech paralelních stanoveních. Po 120 h \pm 2 h inkubace se salát šetrně oddělí od vzorku a změří se a zaznamenává délka všech kořenů ve zkoušeném vzorku a v kontrole s přesností na 1 mm.

Základem pro hodnocení zkoušky inhibice růstu je průměrná délka kořene zjištěná v kontrole a zkoušeném vzorku. Jestliže předklíčené semeno nevytvoří kořínek, započítává se tato hodnota do střední hodnoty jako nulová. Variační koeficient paralelních stanovení nesmí překročit 20 %. Průměrná délka kořene salátu v kontrole musí být minimálně 15 mm.

Doporučuje se pravidelně provádět zkoušku s referenční látkou. Stanovuje se EC₅₀ kyseliny borité za použití umělé půdy, přičemž doporučená hodnota EC₅₀ se pohybuje v rozmezí 300,0 mg.kg_{suš}⁻¹ až 650,0 mg.kg_{suš}⁻¹.

Aby se prokázala jednotnost laboratorních zkušebních podmínek, jsou do každé zkoušky inhibice růstu kořene zahrnuty tři zkušební nádoby naplněné pískem, po 6 semenech předklíčeného salátu.

Vyhodnocení zkoušky se provádí v souladu s normou ČSN EN ISO 11269-1.

Doporučená střední hodnota délky kořene je 30 mm.

Zkušební metody pro ekotoxikologické testy jsou uvedeny v těchto technických předpisech:

Bakterie *Vibrio fischeri* – ČSN EN ISO 11348-1,2 Jakost vod - Stanovení inhibičního účinku vzorků vod na světelnou emisi *Vibrio fischeri* (Zkouška na luminiscenčních bakteriích).

Perloočka *Daphnia magna Straus* – ČSN EN ISO 6341 Kvalita vod - Zkouška inhibice pohyblivosti *Daphnia magna Straus* (*Cladocera, Crustacea*) - Zkouška akutní toxicity.

Řasa *Desmodesmus subspicatus* – ČSN EN ISO 8692 Kvalita vod - Zkouška inhibice růstu sladkovodních zelených řas.

Salát *Lactuca sativa* – ČSN EN ISO 11269-1 Kvalita půdy - Stanovení účinků znečišťujících látek na půdní flóru - Část 1: Metoda měření inhibice růstu kořene.“.

V praxi se ukázalo, že hodnocení odpadů (testy ekotoxicity na čtyřech organismech – ryby, perloočky, řasy a hořčice bílá) nepostihují objektivně vlastnosti odpadů vzhledem k jejich očekávanému využití. Důvodem zařazených zkoušek ekotoxicity odpadu pro pevné fáze jsou ověřené výsledky odborných prací poukazujících na nutnost použití kombinace kontaktních (terestrických) testů a výluhových (akvatických) testů. Postup využívající tyto nové poznatky vede k získání relevantní informace o zkoumané matici, protože zahrnuje také vliv látek, které nepřecházejí do výluhu, ale dostávají se do kontaktu s organismy žijících v půdě (**horních vrstvách terénu**). Tyto organismy jsou počátečním článkem potravního řetězce a tak se nebezpečné látky stávají jeho součástí a mohou ovlivňovat i vyšší organismy. Mohou se také kumulovat v dalších částech potravního řetězce, na jehož konci je člověk.

1.3 Identifikace dotčených subjektů

- původci odpadů,
- provozovatelé zařízení k využívání odpadů na povrchu terénu

1.4 Popis cílového stavu

Cílem vyhlášky je při stanovování nebezpečné vlastnosti HP 14 Ekotoxický u odpadů vyloučit při ekotoxikologickém testování zkoušení na obratlovcích.

1.5 Zhodnocení rizika

Při zachování stávajících způsobů testování bude nová vyhláška v rozporu s evropským a mezinárodním právem.

1.6 Návrh variant řešení

1.6.1 Varianta 0

Zachování současného stavu, kdy je možné hodnocení ekotoxicity pro účely zasypávání provést na základě zkoušky provedené způsobem uvedeným v tabulce č. 10. 2 nebo 10. 4 přílohy č. 10 vyhlášky č. 294/2005 Sb. (požadavky na výsledek zkoušek ekotoxicity).

1.6.2 Varianta 1

Pro hodnocení ekotoxicity pro účely zasypávání se předpokládá zachování pouze testování podle tabulky 10. 4 přílohy č. 10 vyhlášky č. 294/2005 Sb., které nezahrnuje testování na rybách.

1.6.3 Varianta 2

Pro hodnocení ekotoxicity pro účely zasypávání se předpokládá zachování pouze testování podle tabulky 10. 4 přílohy č. 10 vyhlášky č. 294/2005 Sb., které nezahrnuje testování na rybách při nastavení méně přísných hodnot požadavků na výsledek zkoušek ekotoxicity.

1.7 Vyhodnocení nákladů a přínosů

1.7.1 Identifikace nákladů a přínosů

a) Varianta 0

Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty

Bez dopadů.

Dopady na podnikatelské prostředí

V současnosti se náklady na ekotoxikologické testy pohybují v následujícím rozmezí:

4 organismy podle vyhlášky č. 294/2005 Sb., tabulka 10.2 : 5 000 – 7 500 Kč

3 akvatické zkoušky a 1 terestrický test, tabulka 10.4 : 5 000 – 10 400 Kč

Dopady na životní prostředí

Posuzování ekotoxicity pro účely využívání odpadů na povrchu terénu podle tabulky 10. 2. přílohy č. 10 vyhlášky č. 294/2020 Sb. vychází z předpokladu případného šíření toxických látek z odpadu do životního prostředí vodou. Přístup, který umožňuje povinným subjektům zvolit si testování výhradně způsobem podle tabulky 10.2, může mít v místě využití odpadů negativní dopady na životní prostředí a zprostředkovaně také na lidské zdraví.

Dalším negativním dopadem je možnost provádět zkoušení na obratlovcích.

b) Varianta 1

Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty

Bez dopadů.

Dopady na podnikatelské prostředí

Náklady na provedení testu ekotoxicity dle tabulky 10. 2. jsou 5 – 7,5 tis. Kč/test, náklady na provedení testu ekotoxicity dle tabulky 10. 4. jsou 5 – 10 tis. Kč/test. Omezení možnosti provádět test podle tabulky 10.2 tak může mít mírný dopad na navýšení ceny za provádění testování.

Při provádění testování podle tabulky 10. 4 přílohy č. 10 vyhlášky č. 294/2005 Sb. vychází odpad častěji jako nevhodný, než v případě testování podle tabulky 10.2. Zachování pouze způsobu provádění testů podle tabulky 10.4 tak může vést k omezení odpadů využívaných k zasypávání. To může mít negativní ekonomické dopady na původce, kteří by nově nemohli předávat odpady k tomuto účelu a budou je muset předávat k jinému způsobu nakládání, který může být finančně nákladnější. To ale není možné vyčíslit, protože některé z dosud využívaných odpadů budou moci být předány na skládku s poplatkem 45 Kč/t, některé s poplatkem 500 Kč/t, tyto odpady jsou ale v řadě případů vhodné k využití pro technické zabezpečení skládky, takže mohou být ukládány na skládku bez poplatku.

Dopady na životní prostředí

Hodnocení ekotoxicity podle tabulky 10.4 přílohy č. 10 vyhlášky č. 294/2005 Sb. se provádí pouze na mikroorganismech, řasách a semenech rostlin jako zkušebních organismech, nikoli na obratlovcích (rybách). Dojde tak k zvýšení ochrany živočichů a k plnění mezinárodněprávních závazků České republiky vztahující se k ochraně zvířat. Nahrazení zkoušky s rybami testem s bioluminiscenčními bakteriemi je v souladu s celosvětovým trendem omezování používání obratlovců k jakýmkoliv testům. Test pro bioluminiscenci je ve světě rozšířen a jeho citlivost je prokázána mnoha světovými studiemi, mnoho států jej má zařazeno do svých právních předpisů (např. Německo, Francie, Španělsko, Itálie). Test je navíc doporučen v technické zprávě CEN pro využití odpadů (CEN/TR 16110 Charakterization of waste - Guidance on the use of ecotoxicity test applied to waste.), stejně jako kontaktní test s vyššími rostlinami.

Testování ekotoxicity rovněž kontaktním testem na salátu, které je v rámci tabulky 10.4 povinné, vede k získání relevantní informace o zkoumané matici, protože zahrnuje také vliv látek, které nepřecházejí do výluhu, ale dostávají se do kontaktu s organismy žijících v půdě (horních vrstvách terénu). Tyto organismy jsou počátečním článkem potravního řetězce, a tak se nebezpečné látky stávají jeho součástí a mohou ovlivňovat i vyšší organismy. Mohou se také kumulovat v dalších částech potravního řetězce, na jehož konci je člověk.

Vzhledem k tomu, že odpad v případě hodnocení ekotoxicity podle tabulky 10.4 přílohy č. 10 vyhlášky č. 294/2005 Sb. vychází častěji jako nevhodný k využití na povrchu terénu, do budoucna by se při této variantě snižovalo riziko vnosu škodlivin do životního prostředí.

c) Varianta 2

Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty

Bez dopadů.

Dopady na podnikatelské prostředí

Náklady na provedení testu ekotoxicity dle tabulky 10. 2. jsou 5 – 7,5 tis. Kč/test, náklady na provedení testu ekotoxicity dle tabulky 10. 4. jsou 5 – 10 tis. Kč/test. Omezení možnosti provádět test podle tabulky 10.2 tak může mít mírný dopad na navýšení ceny za provádění testování.

Rozdílem oproti variantě 1 je nastavení mírnějších limitů, které vychází z praktických zkušeností laboratoří. Cílem nastavení nových limitů bylo, aby množství odpadů, které bude hodnoceno jako nevhodné k využití na povrchu terénu, přibližně odpovídalo současnému stavu. To umožní využití většího množství odpadů než v případě varianty 1. Vzhledem k tomu, že využívání odpadů na povrchu terénu představuje pro původce odpadu nejnižší náklady, lze předpokládat nižší dopad na původce odpadů než v případě varianty 1 a srovnatelné dopady s variantou 0.

Dopady na životní prostředí

Testování se bude provádět (stejně jako u varianty 1) pouze na mikroorganismech, řasách a semenech rostlin jako zkušebních organismech, nikoli na obratlovcích (rybách).

Předkládaný návrh vychází z výzkumu CeHO z let 2005 – 2011, kde je zdůvodněna potřeba doplnění akvatických testů testy terestrickými a vypuštění organismu zastupujícího obratlovce (ryby) a organismu zastupujícího kulturní rostliny hořčice bílé (*Sinapis alba*).

U testů s rybami *Poecilia reticulata* či *Brachydanio rerio* se dlouhodobě řeší chov ryb k předmětným zkouškám. V ČR standardizace rybích jedinců není zaručena, což ovlivňuje výsledky testů. Problémy se stanovením ekotoxicity s rybami jsou jednak v tom, že je nezbytné připravovat velké objemy výluhu, jednak samotná úprava výluhu před provedením zkoušky může zásadně změnit jeho vlastnosti. Nasycení výluhu kyslíkem před zahájením zkoušky může vést k eliminaci některých látek oxidací.

Test s hořčicí nemá oporu v technické normě a výsledky testů mnohdy nevykazovaly relevantní výsledky. Tato zkouška nemá v uspořádání, jak je v právní úpravě stanoveno, požadovanou vypovídací hodnotu. Test se semeny hořčice je metodika uvedená ve Věstníku MŽP, užívaná pouze v ČR, tzn. není mezinárodně uznávaná a standardizovaná.

Tabulka 3: Požadavky na výsledky zkoušek ekotoxicity

Zkušební organismus	Doba působení	I	II
Bakterie	15 minut	Neprokáže se inhibice světelné emise bakterií	Neprokáže se inhibice nebo stimulace světelné emise

<i>Aliivibrio fischeri</i>	a 30 minut	větší než 25 % při expozici 15 minut a ani při expozici 30 minut.	bakterií větší než 25 % při expozici 15 minut a ani při expozici 30 minut.
Perloočka <i>Daphnia magna</i> Straus	48 hodin	Procento imobilizace perlooček nesmí přesáhnout 30 %.	Procento imobilizace perlooček nesmí přesáhnout 30 %.
Řasa <i>Desmodesmus subspicatus</i>	72 hodin	Neprokáže se inhibice růstu řas větší než 30 % ve srovnání s kontrolou.	Neprokáže se inhibice nebo stimulace růstu řas větší než 30 % ve srovnání s kontrolou
Salát <i>Lactuca sativa</i>	120 hodin	Neprokáže se inhibice růstu kořene salátu větší než 50 % ve srovnání s kontrolou.	Nesleduje se.

Oproti variantě 1 nastavené limity představují nižší ochranu životního prostředí. Oproti variantě 0 sleduje díky terestrickému testu na salátu větší variabilitu škodlivých vlivů na životní prostředí.

1.8 Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

Tabulka 4: Porovnání nákladů a přínosů

Varianta	Přínosy	Hodnocení	Náklady	Hodnocení
Varianta 0	Státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty			
	-	-	-	-
	Podnikatelské prostředí			
	Možnost využít pouze méně přísné limitní hodnoty testu pro zkoušku ekotoxicity	***	Náklady na provedení testu ekotoxicity	5 – 7,5 tis. nebo 5-10 tis. Kč/test
	Životní prostředí			
		Při hodnocení ekotoxicity využití ryb jako zkušebního organismu	***	
Varianta 1	Státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty			
	-	-	-	-
	Podnikatelské prostředí			

			Náklady na provedení testu ekotoxicity	5-10 tis. Kč/test
			Ponechání přísnějších limitních hodnot testu pro zkoušku ekotoxicity	***
	Životní prostředí			
	Odstranění testování na rybách jako zkušebním organismu při hodnocení ekotoxicity	***		
Varianta 2	Státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty			
	-	-	-	-
	Podnikatelské prostředí			
	Méně přísné limitní hodnoty testu pro zkoušku ekotoxicity	***	Náklady na provedení testu ekotoxicity	5-10 tis. Kč/test
	Životní prostředí			
	Odstranění testování na rybách jako zkušebním organismu při hodnocení ekotoxicity	***		

- bez dopadů, * velmi nízké, ** nízké, *** střední, **** vysoké, ***** velmi vysoké

U některých identifikovaných dopadů není možné kvantifikovat jejich konkrétní výši z důvodu nedostupnosti relevantních dat anebo nemožnosti odhadnout a vyčíslit budoucí chování dotčených subjektů. V takové situaci Závěrečná zpráva RIA tyto dopady vyhodnocuje kvalitativně formou slovního popisu a odstupňování předpokládané a konzultované míry dopadu pomocí ordinální škály, která je pouze zjednodušeným souhrnem celého hodnocení dopadů regulace RIA. Symboly označují předpokládanou míru dopadu navrhované změny, která byla v procesu konzultací vyhodnocena v míře od velmi nízkého očekávaného dopadu (*) po velmi vysoký (*****).

1.9 Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

1. Varianta 2
2. Varianta 1
3. Varianta 0

Doporučujeme přijmout variantu 2, neboť dojde k zamezení provádění testů na rybách a ponechání pouze méně přísných limitních hodnot požadavků na výsledek zkoušek ekotoxicity. Výsledky posouzení ekotoxicity by zároveň měly zajistit dostatečnou ochranu životního prostředí. Nový způsob posuzování bude mít mírný dopad na navýšení ceny za provedení testu.

2 Požadavky na limity obsahu škodlivin v odpadech využívaných k zasypávání

2.1 Definice problému

Stávající nastavení sledování škodlivin v sušině odpadu a zejména přísné nastavení limitu pro arsen, velmi ztěžují využívání některých odpadů. Pro ohrožení životního prostředí zároveň není obsah škodlivin v sušině odpadu zcela určující. Důležité je, zda dochází k vyluhování těchto škodlivin do okolního prostředí a podzemních vod. Obsah škodlivin v sušině je důležitý pouze pro odpady, které tvoří finální povrch terénu, protože může dojít k jejich zprášení a uvolnění škodlivin, které obsahují, do ovzduší.

2.2 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Podmínky využívání odpadů na povrchu terénu jsou vymezeny ve vyhlášce č. 294/2005 Sb. Limity pro obsah škodlivin v sušině odpadu je nastaven v tabulce č. 10.1 přílohy č. 10 této vyhlášky a samostatně pro sedimenty pak v tabulce č. 10.3. Bod č. 5 přílohy č. 11 vyhlášky č. 294/2005 Sb. pak umožňuje překročení vymezených hodnot v případě, že jejich zvýšení odpovídá podmínkám charakteristickým pro dané místo a geologické a hydrogeologické charakteristice místa a jeho okolí, pokud využívané odpady při normálních klimatických podmínkách nepodléhají žádné významné fyzikální, chemické nebo biologické přeměně, která by vedla k uvolňování škodlivin do životního prostředí, a pokud jsou upravené limitní hodnoty, včetně kritických ukazatelů neuvedených v bodech 1 až 3, s výjimkou využívání sedimentů, stanoveny v provozním řádu příslušného zařízení. V případě překročení limitů musí být zároveň zpracováno hodnocení rizika.

2.3 Identifikace dotčených subjektů

- původci odpadů,
- provozovatelé zařízení k využívání odpadů na povrchu terénu

2.4 Popis cílového stavu

Cílem je umožnit využívat na povrchu terénu pouze odpady, jejichž výluh nezpůsobí negativní vliv na životní prostředí, a zároveň zjednodušit využívání odpadu limitovaného v současné době obsahem škodlivin v sušině.

2.5 Zhodnocení rizika

Při zachování stávajících podmínek dochází k omezení možnosti využívat některé odpady, na druhé straně není nastaven nejoptimálnější způsob sledování možnosti uvolňování škodlivin do okolního zejména horninového prostředí a podzemních vod.

2.6 Návrh variant řešení

2.6.1 Varianta 0

Zachování stávajícího nastavení, které omezuje využití odpadů na povrchu terénu na základě obsahu škodlivin v sušině odpadu.

2.6.2 Varianta 1

Nastavení požadavků na obsah škodlivin v sušině odpadů podle požadavků na výluh pro odpady ukládané na skládku inertního odpadu.

2.6.3 Varianta 2

Nastavení požadavků na obsah škodlivin ve výluhu při zachování omezení pro obsah škodlivin v sušině odpadů.

2.7 Vyhodnocení nákladů a přínosů

2.7.1 Identifikace nákladů a přínosů

a) Varianta 0

Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty

Bez dopadů.

Dopady na podnikatelské prostředí

Omezená možnost využívání odpadů s ohledem na velmi přísný limit obsahu arsenu v sušině odpadů, případně jejich využívání s vyššími náklady danými podmínkami pro využívání odpadů, které překračují limity pro využívání odpadů na povrchu terénu vymezené v tabulce 10.1 přílohy č. 10 vyhlášky č. 294/2005 Sb. Cena stanovení škodliviny v sušině podle této tabulky se pohybuje v rozmezí 3 350 -5 550 Kč

Dopady na životní prostředí

V současné době jsou nastaveny limity pro obsah škodlivin v sušině odpadů. Tyto limity jsou poměrně přísné a představují dostatečnou ochranu životního prostředí. Nicméně obsah v sušině odpadů nemá vypovídací hodnotu pro to, v jakém množství dochází k výluhu škodlivin do horninového prostředí. V některých případech proto může docházet k využívání odpadů, který má nízký obsah škodlivin, ale výluh těchto škodlivin může způsobit větší znečištění, než vyšší obsah jiných škodlivin.

b) Varianta 1

Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty

Bez dopadů.

Dopady na podnikatelské prostředí

V případě varianty 1 lze předpokládat, že v porovnání se současným stavem splní více odpadů stanovené požadavky, a tím může dojít k poklesu nákladů na zpracování těchto odpadů na povrch terénu, neboť využívání odpadů na povrchu terénu představuje nejlevnější variantu ukládání odpadu na skládku.

Náklady na provádění navržené výluhové zkoušky se pohybují v rozmezí 2 000 – 2 600 Kč. K tomu musí být dále provedeno zjednodušené stanovení škodliviny v sušině, kde se náklady za provedení pohybují okolo 4 370 Kč.

Dopady na životní prostředí

V ČR před rokem 2005 začala být účinná vyhláška č. 294/2005 Sb.

Ve většině států EU, kromě Rakouska, jsou za rozhodující ukazatele kvality stavebních a demoličních odpadů využívaných na povrchu terénu považována kritéria a ukazatele a jejich limitní hodnoty jsou stanovené přímo v použitelném předpisu - Nařízení komise (EU) č. 1357/2014 ze dne 18. prosince 2014, kterým se nahrazuje příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech a o zrušení některých směrnic. Státy se řídí zásadou, že využívaný odpad nesmí mít žádnou nebezpečnou vlastnost.

V Rozhodnutí Rady 2003/33/ES ze dne 19. prosince 2002, kterým se stanoví kritéria a postupy pro přijímání odpadů na skládky, kde jsou minimální požadavky stanovené pro inertní odpady ukládané na skládky inertního odpadu (skupina skládek S-IO).

V roce 2005 byl v ČR s ohledem na absenci limitů pro obsah škodlivin v sušině odpadu a tedy opomenutí ochrany lidského zdraví před uvolňováním odpadů a obsažených škodlivin do ovzduší změněn přístup a ve vyhlášce jsou stanoveny požadavky na limitní obsah škodlivin v sušině odpadu. To sice dostatečně chrání před uvolňováním škodlivin do ovzduší, zároveň částečně i před uvolňováním škodlivin do horninového prostředí a podzemních vod, avšak samotný obsah škodlivin v sušině odpadu nemá dostatečnou vypovídající vlastnost.

c) Varianta 2

Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty

Bez dopadů.

Dopady na podnikatelské prostředí

Oproti současnému nastavení je možné předpokládat, že více odpadů splní nastavené požadavky, tím může dojít k poklesu nákladů na zpracování těchto odpadů, protože využívání na povrchu terénu představuje nejlevnější variantu.

Náklady na provádění navržené výluhové zkoušky se pohybují v rozmezí 2 000 – 2 600 Kč. Nezbytné je rovněž podrobné stanovení škodlivin v sušině. Cena této zkoušky se pohybuje v rozsahu 3 350–5 550 Kč..

Dopady na životní prostředí

Tato varianta umožňuje optimální ochranu jak horninového prostředí, tak ochranu před uvolňováním škodlivin do ovzduší, případně ohrožení zdraví při kontaktu lidí s povrchem terénu, na kterém byly využity odpady.

2.8 Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

Tabulka 5: Porovnání nákladů a přínosů

Varianta	Přínosy	Hodnocení	Náklady	Hodnocení	
Varianta 0	Státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty				
	-	-	-	-	
	Podnikatelské prostředí				
			Omezená možnost využívání odpadů kvůli přísným limitům arsenu	**	
	Životní prostředí				
	Přísné limity pro obsah škodlivin v sušině	**	Nízká vypovídající hodnota pro výluh škodlivin	**	
Varianta 1	Státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty				
	-	-	-	-	
	Podnikatelské prostředí				
		Pokles nákladů na zpracování odpadů jejich využitím na povrchu terénu	**		
	Životní prostředí				
	Ochrana před uvolňováním škodlivin	*			
Varianta 2	Státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty				
	-	-	-	-	
	Podnikatelské prostředí				
		Pokles nákladů na zpracování odpadů jejich využitím na povrchu terénu	**	Navýšení nákladů na stanovení škodlivin v sušině	o 1 000 Kč
	Životní prostředí				

	Ochrana životního prostředí před škodlivinami obsaženými v odpadech	***		
--	---	-----	--	--

2.9 Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

1. Varianta 2
2. Varianta 1
3. Varianta 0

Navrhujeme přijmout variantu 2, která zajistí optimální ochranu životního prostředí před škodlivinami v odpadech využitých na povrchu terénu. Dále se sníží náklady pro podnikatele, kteří budou moct zpracovaný odpad využít na povrchu terénu.

3 Podmínky využití strusky ze spalování ostatních odpadů k zasypávání

3.1 Definice problému

V České republice je ročně vyprodukováno přibližně 140 000 tun škváry pocházející ze spalování ostatních odpadů ve spalovnách komunálního odpadu a tento odpad se v současné době odstraňuje na skládkách odpadu.

V řadě členských států Evropské unie se tyto odpady využívají ve stavebnictví. Takové využití snižuje náklady na spalování ostatních odpadů ve spalovnách komunálního odpadu, šetří primární suroviny a snižuje náklady na výstavbu.

V rámci tohoto hodnocení budou posouzeny pouze ekonomické dopady stávajícího stavu oproti umožnění využití těchto odpadů ve stavebnictví za jasně definovaných pravidel. Posouzení dopadu na životní prostředí a lidské zdraví a zvážení jednotlivých omezujících podmínek, které ochranu životního prostředí a lidského zdraví zajistí, je provedeno v samostatné studii, která je přílohou tohoto hodnocení.

3.2 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Škvára ze spalování ostatních odpadů se v souladu s vyhláškou č. 93/2016 Sb., o katalogu odpadů zařazuje do druhu odpadu 19 01 12 jiný popel a struska neuvedené pod číslem 19 01 11. V současné době neexistují žádné zvláštní podmínky pro využívání takového odpadu. Jakékoliv využití tak je možné posuzovat pouze jako využívání odpadů na povrchu terénu podle vyhlášky č. 294/2005 Sb.

Tato vyhláška vymezuje podmínky využívání odpadů na povrchu terénu v § 12 a násl. a v přílohách č. 10 a 11. Omezující požadavky pro využívání škváry ze spalování ostatních odpadů jsou požadavky na obsah škodlivin v sušině odpadu. Limity pro obsah škodlivin v sušině odpadu je nastaven v tabulce č. 10.1 přílohy č. 10 této vyhlášky a rovněž požadavky na stanovení ekotoxicity vymezené v tabulce č. 10.2 nebo 10.4 přílohy č. 10 této vyhlášky.

3.2.1 Identifikace dotčených subjektů

- původci škváry ze spalování ostatních odpadů,
- stavitelé,
- původci odpadů předávaných ke zpracování ve spalovnách komunálního odpadu

3.2.2 Popis cílového stavu

Nastavení podmínek, které umožní využívání škváry ze spalování ostatních odpadů při výstavbě, a zároveň zajistí, aby při takovém využívání nedocházelo k ohrožení lidského zdraví nebo životního prostředí.

3.2.3 Zhodnocení rizika

Zachování stávajícího stavu nepřináší žádná rizika. Změna by mohla znamenat riziko případné kontaminace životního prostředí, nicméně podmínky využívání škváry ze spalování ostatních odpadů při výstavbě budou nastaveny velmi přísně a riziko ohrožení zdraví a životního prostředí by tak mělo být sníženo na minimum.

3.3 Návrh variant řešení

3.3.1 Varianta 0

Zachování stávajícího nastavení, které neumožňuje využívání škváry ze spalování ostatních odpadů při výstavbě.

3.3.2 Varianta 1

Nastavení vhodných podmínek pro využívání škváry na povrchu terénu při výstavbě.

3.4 Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.4.1 Identifikace nákladů a přínosů

a) Varianta 0

Dopady na územní samosprávné celky (obce a kraje)

Největším producentem odpadů, které jsou zpracovávány ve spalovnách komunálního odpadu, jsou obce. Náklady na uložení škváry ze spalování komunálních odpadů na skládkách odpadů zvyšují cenu za zpracování komunálních odpadů ve spalovnách. Zachování stávajícího přístupu má negativní dopad na rozpočty obcí.

Dopad je možné identifikovat i v případě výstavby dopravní infrastruktury, kde by využívání odpadní škváry mohlo snížit náklady na vstupní suroviny.

Dopady na podnikatelské prostředí

Odstraňování škváry ze spalování ostatních odpadů na skládkách odpadů přináší náklady na straně provozovatelů spaloven komunálních odpadů. Tyto náklady se promítají i do nákladů, které mají podnikatelé, které předávají své odpady ke zpracování ve spalovnách komunálního odpadu.

Další dopad je na straně stavebních společností, kde by využívání škváry mohlo snížit náklady na primární suroviny.

Dopady na životní prostředí

Ukládání škváry ze spalování ostatních odpadů na skládky má dopad na životní prostředí pouze v podobě záboru krajiny uloženými odpady. Zabezpečené skládky znemožňují ohrožení okolního prostředí před jakýmkoliv únikem škodlivin obsažených v této škváře.

Nemožnost využívat odpadní materiál v podobě škváry má dopad na vyšší míru využívání primárních surovin.

b) Varianta 1

Dopady na územní samosprávné celky (obce a kraje)

Snížením nákladů na ukládání odpadů ze spalování komunálních odpadů na skládku, může dojít rovněž ke snížení ceny, kterou platí obce, které předávají své komunální odpady ke zpracování ve spalovnách komunálního odpadu.

Pozitivní dopad na veřejné rozpočty může mít i snížení nákladů na nákup primárních surovin při výstavbě dopravní infrastruktury.

Dopady na podnikatelské prostředí

V případě umožnění využívání těchto odpadů dojde ke snížení nákladů na straně provozovatelů spaloven komunálního odpadu a přeneseně rovněž na straně podnikatelů, kteří do těchto spaloven předávají své odpady.

Snížení nákladů lze předpokládat i na straně stavebníků, a stavebních společností, kterým se sníží náklady za nákup primárních surovin.

Dopady na životní prostředí

Umožnění využívání škváry ze spalování ostatních odpadů může představovat riziko v podobě vnosu rizikových látek do životního prostředí. Toto riziko by mělo být eliminováno nastavením přísných limitů na obsah rizikových látek ve využívané škváře a rovněž pravidly pro jejich použití. Zvážení možných variant nastavení limitů a rovněž podmínek použití je věnována samostatná studie, která je přílohou tohoto hodnocení.

Zásadním příznivým dopadem na životní prostředí je náhrada primárních surovin odpady.

3.5 Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

Tabulka 6: Porovnání nákladů a přínosů

Varianta	Přínosy	Hodnocení	Náklady	Hodnocení
Varianta 0	Územní samosprávní celky			
			Vyšší cena na zpracování odpadu kvůli nákladnému naložení se škvárou	**
	Podnikatelské prostředí			
			Vyšší cena na zpracování odpadu kvůli nákladnému naložení se škvárou	**
	Životní prostředí			
			Zábor půdy ukládáním škváry na skládky	*
			Spotřeba primárních zdrojů nevyužíváním škváry	*
Varianta 1	Územní samosprávní celky			
	Snížení nákladů za ukládání odpadu využitím škváry	*		
	Snížení nákladů na nákup primárních surovin při využití škváry	*		
	Podnikatelské prostředí			
	Snížení nákladů provozovatelům spaloven využitím škváry	*		
	Životní prostředí			
	Náhrada primárních surovin škvárou	*	Riziko vnosu rizikových látek do životního prostředí	*

3.6 Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

1. Varianta 1
2. Varianta 0

Doporučujeme přijmout variantu 1, která umožní využití škváry ze spalování ostatních odpadů při výstavbě a sníží tak využití primárních surovin.

4 Implementace doporučené varianty a vynucování

Vynucování vyhlášky bude probíhat jako dosud. Subjektem odpovědným za vynucování je Česká inspekce životního prostředí.

5 Přezkum účinnosti regulace

Změna podmínek a stanovování ekotoxicity pro účely zasypávání

Vzhledem k tomu, že návrh vyhlášky nastavuje pouze odlišné limitní hodnoty požadavků na výsledek zkoušek ekotoxicky, domníváme se, že není třeba v případě této změny stanovovat konkrétní datum přezkumu účinnosti. Přezkum bude prováděn průběžně na základě výsledků z aplikační praxe.

Změna požadavků na limity obsahu škodlivin v odpadech využívaných k zasypávání

Návrh vyhlášky nastavuje odlišné limitní hodnoty požadavků na obsah škodlivin v odpadech, které mohou být využívány k zasypávání, proto se domníváme, že není třeba v případě této změny obecných požadavků na využívání odpadů k zasypávání stanovovat konkrétní datum přezkumu účinnosti. Přezkum bude prováděn průběžně na základě výsledků z aplikační a kontrolní praxe a na závěrech z kontrolní a sankční činnosti České inspekce životního prostředí.

V praxi nebude možné vyhodnotit, jaké budou dopady na množství využívaných odpadů na povrchu terénu, protože větší vliv bude mít pravděpodobně výrazné snížení poplatku za ukládání technologických odpadů na skládku.

Kritériem hodnocení přezkumu účinnosti bude skutečnost, že nebudou identifikovány negativní dopady využívání odpadů k zasypávání spočívající v ohrožení životního prostředí nebo lidského zdraví, z důvodu kontaminace horninového prostředí, ovzduší, nebo podzemních nebo povrchových vod.

Změna podmínek využití strusky ze spalování ostatních odpadů k zasypávání

Oproti obecným požadavkům na zasypávání bude možné sledovat, jak se bude měnit využívání strusky ze spalování komunálního odpadu. V pravidelných tříletých intervalech by mělo dojít k vyhodnocení navýšení množství strusky, která byla využita v souladu s vyhláškou. Regulaci bude možné považovat za úspěšnou, pokud bude po prvních třech letech využíváno alespoň 20 % produkované strusky v souladu s vyhláškou. Ve stejných intervalech by mělo být rovněž vyhodnoceno, zda nebyly identifikovány negativní dopady využívání strusky zasypávání spočívající v ohrožení životního prostředí nebo lidského zdraví, z důvodu kontaminace horninového prostředí, ovzduší, nebo podzemních nebo povrchových vod.

6 Konzultace a zdroje dat

Návrh vyhlášky byl vypracován odborem odpadů MŽP. Předkládaný návrh vychází z výzkumu CeHO z let 2005 – 2011.

Dále vychází ze studie VEVERKOVÁ, Milena, VOSÁHLOVÁ, Simona, VEVERKA, Zdeněk: *Zpracování technických podkladů pro přípravu návrhů prováděcích vyhlášek k novému zákonu o odpadech*. Praha. 2019. Tato studie je přílohou

Znění vyhlášky bylo na pracovní úrovni konzultováno se zástupci Státního zdravotního ústavu.

7 Seznam použitých zkratk

CeHO	Centrum pro hospodaření s odpady
CEN	Evropský normalizační výbor
EC ₅₀	koncentrace /efektivní/, která způsobí úhyn nebo imobilizaci 50 % testovacích organismů
LID	nejnižší koncentrace neúčinného ředění

8 Kontakt na zpracovatele RIA

Ing. Eva Dvořáková, Ph.D.

Ministerstvo životního prostředí

Odbor ekonomiky životního prostředí

email: eva.dvorakova@mzp.cz

tel: +420 267 122 902

Ing. Dagmar Rechnerová

Ministerstvo životního prostředí

Odbor ekonomiky životního prostředí

email: dagmar.rechnerova@mzp.cz

tel: +420 267 122 856

Mgr. et Mgr. Štěpán Jakl

Ministerstvo životního prostředí

Odbor odpadů

email: stepan.jakl@mzp.cz

tel: +420 267 122 244